

Patten!

Clubblad van de schaakvereniging Amsterdam West, aangesloten bij de Schaakbond Groot-Amsterdam, met drie teams in de KNSB-competitie en negen teams in de SGA-competitie. De speelzaal is gevestigd in Speeltuinvereniging Bilderdijkpark, Bilderdijkpark 10 te Amsterdam (tel. 020-6166002). Speelavond op donderdag vanaf 20.00 uur, jeugd vanaf 18.30 uur.

Colofon

Voorzitter:	Jan Winsemius	06-51567761	voorzitter@svaw.nl
Secretaris:	Sander van de Wiel	020-6124991	secretaris@svaaw.nl
Penningmeester:	Gijs de Waal	06-45360889	penningmeester@svaw.nl
Interne wedstrijdleiders:	Rob Kotmans	06-13976812	intern@svaw.nl
	Milo Broerse		intern@svaw.nl
Externe wedstrijdleader:	Floris Golbach		extern@svaw.nl
Jeugdleiderster:	Marjolein Aarten	06-42442343	jeugd.svaw@gmail.com
PR:	Ruud Mercks	020-6641784	pr@svaw.nl
Redacteur clubblad:	Jan Winsemius		

Website: <http://svamsterdamwest.nl/>

Inhoudsopgave

Van de voorzitter – Jan Winsemius	4
Lars Vereggen wint 1e Dirk Goes Memorial – de toernooidirecteur	5
Vibeschaken – Floris Golbach	7
Het ongeluk – Kees Heijnis	10
De whisky-cultuur van Amsterdam West – Werner Moller	12
Schaken en seks – Gijs de Waal	15
Oud Nieuws van het 4e – Rob van Haastere	17
Schaken doe je voor je lol – gevonden	20
De schaker Napoleon – Dirk Goes	21
Duck Chess – the duckmaster general	25
Nieuwe Website – van de webmaster	29

Van de voorzitter

– Jan Winsemius –

Dit is om meerdere redenen een bijzondere Patten. In de eerste plaats is het de eerste Patten zonder Dirk Goes. Het gemis was al groot toen Dirk er nog was, maar niet meer als De Hoofdredacteur. De Pattendichtheid is direct na het aftreden van Dirk enorm ingestort. Het gemis is nog veel groter nu we helemaal geen Dirk meer hebben. Het gemis is niet alleen de helft van de inhoud van dit blad, dat ook wel de bijnaam de Dikke Dirk had. Het gemis is die uitwedstrijd in Diemen waar Dirk ineens rondloopt, of zit is misschien een betere beschrijving. Aan een tafeltje, met een krant: “Ik kom even kijken”. We hebben afscheid moeten nemen van onze nummer 1 redacteur en nummer 1 supporter, die altijd als ik een stukje had geschreven over Het Groote Eerste, even belde of ik wist dat groote eigenlijk grote moest zijn, en met frisse tegenzin accepteerde dat ik toch liever twee oo’s had.

De impact van Dirk op de schaakwereld is ook voor zijn familie niet onopgemerkt gebleven, met een tot de nok gevulde grootste zaal van Westgaard en een passende afsluitende borrel met veel sterke verhalen over Dirk, en prima Bruin Fruit al zeg ik het zelf. Speciaal ter nagedachtenis aan Dirk heb ik mijzelf een kleine dubbel-dip veroorloofd.

In de tweede plaats is dit een jubileumpatten. Dit jaar bestaat Amsterdam West 90 jaar. In 1936 zijn ongeveer alle voorlopers van het Probleem en TAL/DCG opgericht op de golven van de populariteit van het schaken na de eerste match Euwe-Aljechin. De oprichters zullen zich vast hebben verbaasd over sommige dingen op de club vandaag. Ik stel mij zo voor dat er in 1936 weinig duck-chess werd gespeeld, een schitterend spel overigens, waarover later in dit nummer meer.

Nieuws van het meer digitale front is dat we bij aanvang van de competitie de volledig vernieuwde website online zullen hebben. Daar is natuurlijk deze Patten te vinden. Belangrijkste verandering is dat het oude indelingsprogramma van voor de oorlog, waarmee gezien de huidige wereldtoestand een beetje in het midden laat hoe oud dat precies is, vervangen is door een online variant. Dat betekent het volgende:

- if voorzitter then white verwijst eindelijk naar de juiste persoon
- Vanaf nu is het mogelijk online aan- en af te melden voor de clubavond. Bellen werkt ook nog steeds, maar dit is echt enorm eenvoudig.
- Captains kunnen de opstelling op de site maken. Daardoor worden de punten en afmelding voor interne automatische voor de juiste personen meegenomen.

Verder is de verwachting natuurlijk dat de nieuwe website tot een onophoudelijke stroom nieuws zal leiden. Niet in de laatste plaats omdat er wekelijks een tussenstand van de PRO cup zal zijn.

Helende Meesters

- 1e Dirk Goes Helende Meesters -

Lars Vereggen wint 1e Dirk Goes Memorial

–de toernooidirecteur–

Op zondag 6 september 2026 organiseerde sv Amsterdam West de 1e editie van het Dirk Goes Memorial, een 7-rondig rapidtoernooi ter nagedachtenis aan Lid van Verdienste Dirk Goes, die op 1 januari van dat jaar was overleden. 87 schakers speelden mee in de speelzaal in het Bilderdijkpark, waaronder vele vrienden en oude bekenden van Dirk.

Elke ronde werd ingeluid door een spreker die een herinnering aan Dirk ophaalde, of een memorabele anekdote vertelde. Voor de slotronde werd zelfs een lied over Dirk aangeheven. Tussen de rondes door waren er broodjes, kaas, worst en bittergarnituur voor het versterken van de inwendige mens.

Sportief gezien verliep het toernooi bijna vlekkeloos. Een enkele speler werd geconfronteerd met “aanraken is zetten”. Een klok bleek niet goed ingesteld. Een speler ging door zijn vlag nadat hij op een incorrecte manier remise had aangeboden, zonder een zet te doen en zijn klok in te drukken. De verontwaardiging over zijn verlies was groot, maar hij was zelf de hoofdverdachte. Dirk zou van de consternatie hebben genoten.

De prijswinnaars waren:

1. FM Lars Vereggen, 6,5 punten
2. FM Arno Bezemer, 6 punten
3. FM Jeffrey van Vliet, 5,5 punten, tpr 2327

De spelers die ook op 5,5 punten kwamen krijgen een eervolle vermelding:

- Sven Winter, tpr 2318
- GM Erik van den Doel, tpr 2314
- FM Roger Labruyere, tpr 2269
- FM Aran Köhler, tpr 2263

Zij wonnen echter geen gedeelde prijs, door de tiebreak-regels van het toernooi. Na de score bepaalde de TPR de volgorde in de eindrangschikking.

De ratingprijzen tot 1850 gingen naar:

1. Simon Plukkel, 4 punten, tpr 1956
2. Sernin van de Krol, 4 punten, tpr 1936
3. Roelof Kist, 3,5 punten, tpr 1853

Kampioen en Brabander Lars Vereggen, nu vader en ondernemer in België, was als jeugdspeler een protégé van Dirk. Hij blikte bij de prijsuitreiking uitgebreid terug op wat Dirk voor hem in zijn jeugd had betekend. Dirk was onder andere chauffeur om hem naar schaaktoernooien te brengen, tot Lars zelf een rijbewijs had en hij Dirk mocht vervoeren, zodat die kon drinken. We kijken terug op een geslaagd en gezellig toernooi. Sv Amsterdam West is van plan dit jaarlijks te organiseren, te beginnen met de 2e editie op zondag 5 september 2027.

Vibeschaken

– Floris Golbach –

Begin 2025 schonk gebruiker @karpathy op het platform voorheen bekend als Twitter de wereld het volgende idee. Hij introduceerde de term *vibe coding*, wat zoveel inhoudt als dat een softwareontwikkelaar zijn ideeën over een project niet meer zelf handmatig bouwt en implementeert, maar deze taak afschuift op een hulpje. In dit geval een Artificial Intelligence-model. De theorie is dat deze AI vervolgens het zware tilwerk doet, het schrijven en bijhouden van alle code, zodat de gebruiker meteen door kan met het volgende idee of naar het volgende beslismoment gedurende het ontwikkelproces. Zo raakt de gebruiker niet verzand in praktische details, foutmeldingen of andersoortige irritante hindernissen en wordt zijn creatieve *vibe* zo min mogelijk onderbroken. Aldus Karpathy: “I just see stuff, say stuff, run stuff”.

Het uitbesteden van een deel van het werk van de ontwikkelaar nodigt ons uit na te denken over het volgende vraagstuk: wat is intelligentie? In deze synergie tussen mens en machine, wie denkt er daadwerkelijk na over wat? En hoe denken ze daar over na?

Een van de bekendste uitspraken van natuurkundige en synoniem voor genialiteit Albert Einstein, gevraagd naar zijn unieke intelligentie, klinkt in eerste instantie ontzettend teleurstellend:

“I have no special talent. I am only passionately curious.”

Dit klinkt als een miljonair die beweert dat geld niet gelukkig maakt of hoe volgens een supermodel echte schoonheid vanbinnen zit. Lekker geloofwaardig. Even verder kijken.

De Franse wetenschapsfilosoof René Descartes opent in zijn *Discourse on the method*, een werk dat tripleert als autobiografie, grondbeginsel van de moderne wetenschappelijke theorie en de school van het rationalisme, alsmede een van ‘s werelds eerste gepubliceerde zelfhulpboeken:

“For myself, I have never presumed my mind to be any way more accomplished than that of the common man. Indeed, I have often wished that my mind was as fast, my imagination as clear and precise, and my memory as well stocked and sharp as those of certain other people.”

“I have fashioned a method by which, it seems to me, I have a way of adding progressively to my knowledge and raising it by degrees to the highest point that the limitations of my mind and the short span of life allotted to me will permit it to reach.”

Tijdgenoten van beide wetenschappers waren niet zo overtuigd van deze in hun ogen geveinsde nederigheid. Na hun overlijden is bij beiden de schedel opengebroken als pronkstuk, dan wel onderzoeksmateriaal naar het speciale ingrediënt. Plakjes van het brein van Einstein worden nog steeds tentoongesteld in een museum in Philadelphia. Spoiler alert: er valt niks aan te zien.

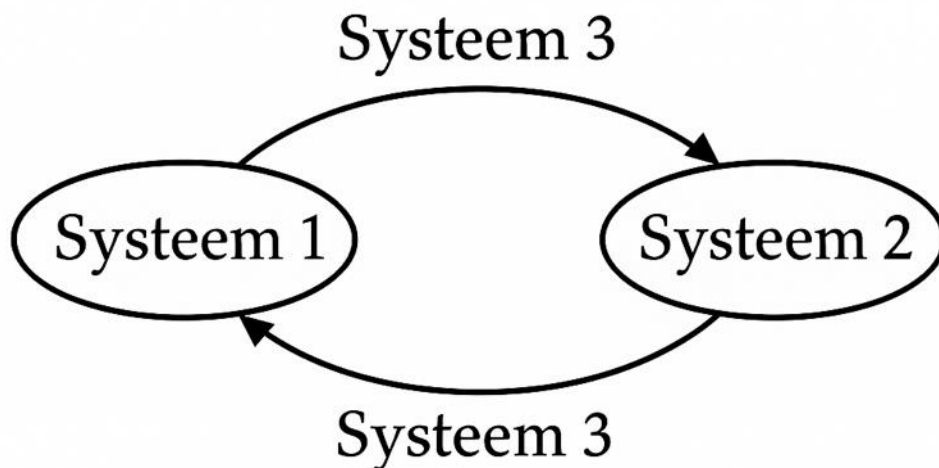
Het overkoepelende thema van deze drie quotes valt samen te vatten als wat wij vandaag verstaan onder de wetenschappelijke methode. Idee, hypothese, testen, analyseren, conclusie. En door. Idee, hypothese, testen,

analyseren, conclusie. Idee, hypothese, testen, analyseren, conclusie. Idee, hypothese, testen, analyseren, conclusie.

Deze methode wordt al geruime tijd breed onderwezen op scholen wereldwijd. Echter is niet elke leerling een nieuwe Einstein of Descartes. Maar waarom niet? Hun “superkracht” is niets meer dan het consequent implementeren van deze methode. Dat kunnen we toch allemaal wel?

In de internationale bestseller *Thinking, fast and slow* probeert psycholoog en een van de meest gedecoreerde denkers van onze tijd Daniel Kahneman de werking van ons brein heel simpel uiteen te zetten in twee systemen. Systeem 1 is snel, intuïtief en emotioneel. Systeem 2 is langzaam, weloverwogen en rationeel. Dit klinkt allemaal heel abstract, ik zal het verduidelijken met een voorbeeld dat wij ons allemaal kunnen inbeelden. Systeem 1 is de intuïtieve flits in ons hoofd die vertelt dat de koning van onze tegenstander best een beetje luchtig staat. Systeem 2 is de analytische methode die we inzetten om een pad naar die koning te omschrijven. Die, die, die, die, pak, pak, die, die. Maar dan in schaaknotatie.

Deze weergave geeft een overzichtelijk beeld. Echter is hij in mijn ogen ietwat te simplistisch. Zo zou je bijvoorbeeld op basis van Systeem 2-denken kunnen beweren dat iemand na het lezen van een wetboek automatisch een briljant advocaat is. Een leuke basis voor een televisieserie, Suits heeft het er negen seizoenen op volgehouden, maar niet toepasbaar op het deel van onze samenleving zonder fotografisch geheugen. Dit gebrek kaart Franse wiskundige David Bessis aan in *Mathematica, a secret world of intuition and curiosity*. Dit is niet een wiskundeboek, maar een boek óver wiskunde. Dat maakt het in een klap onmetelijk veel leuker en beter te lezen. Bessis stelt als aanvulling op Kahnemans theorie een extra Systeem 3 voor. Hij doet dit dus in de context van wiskunde, waarin we Systeem 1 kunnen interpreteren als het ‘zien’ van wiskundige concepten (beeld je een cirkel in), en Systeem 2 als een formeel uitgeschreven definitie van zo’n idee of een bewijs voor een theorie. Systeem 3 fungeert als de vertaalslag of smeerolie tussen 1 en 2, en zouden we kunnen aanduiden als het deel van ons brein dat redeneert. Dit is het mechanisme dat beelden in woorden omzet, woorden in beelden, en eventuele spanning tussen beide systemen opmerkt. Vertaald naar een proces tijdens het schaken, met tussen haakjes systeemaanduiding: Zwakke koning (1) -> matcombinatie berekenen (2) -> oh nee, als ik die doe ga ik zelf mat, da’s onhandig (3) -> nieuwe evaluatie van de variant (1) -> etc.

In de schaakwereld is de meest rechtlijnige poging dit proces uit te schrijven bij mijn weten gedaan in *Think like a grandmaster*, geschreven door Russische GM Alexander Kotov. Gratis tippie tussendoor: de kans dat je boek de tand des tijds doorstaat lijkt groter te worden als je de titel begint met een vervoeging van het werkwoord ‘to think’. Maar het kan hier, net als in de rest van de wereld, natuurlijk zo zijn dat correlatie niet per se causatie impliceert. Kotovs methode is vrij overzichtelijk. Bedenk gewoon in elke stelling alle logische kandidaatzetten, pluis deze uit in een beslisboom en kies uiteindelijk de beste. Ja, hehe. Broer, als het zo makkelijk zou zijn, waren we allemaal al lang grootmeester geweest. Wat zeg ik, wereldkampioen. We zouden allemaal onverslaanbaar zijn.

Volgens mij is de grootste makke van Kotovs theorie dat hij ervan uitgaat dat de lezer al een serieus goede intuïtie voor schaken heeft ontwikkeld. Ik probeer achter het bord ook alle kandidaatzetten te vinden en die uit te rekenen tot een logische conclusie. Maar als je continu kandidaatzetten mist en je berekeningen vol gaten zitten levert dit aan de lopende band een suboptimaal resultaat op. Een van de dingen die mij het meest opvalt tijdens analyses met mensen die beter kunnen schaken dan ik, is het vermogen om in een fractie van een seconde dingen te zien in een stelling waar ik nooit uit mezelf op zou komen. Vaak kunnen ze dan niet meteen precies uitleggen waarom ze dat een goed idee vinden. Na wat doorvragen naar stukjes van de puzzel en erover na te denken, komt er dan meestal wel een coherent antwoord dat de initiële intuïtie ondersteunt. Soms blijkt het idee achteraf ook niet te kloppen, maar da's logisch, want niemands intuïtie is onfeilbaar. En om mezelf niet te kort te doen: ik herken dit fenomeen ook met omgekeerde rollen, bijvoorbeeld als ik over schaken praat met mensen die net de regels kennen.

Ok, dus de kern zit hem in het ontwikkelen van deze intuïtie. Maar hoe dan? Hoe 'zie' ik in een oogopslag de juiste zetten, net zoals Einstein relativiteit kon 'zien'? Misschien moeten we voor het antwoord terug naar de periode in ons leven waarin we allemaal het meest hebben geleerd. Als kind. We hebben ons toen allemaal dingen eigen gemaakt. Lopen, praten, lezen, rekenen en nog veel meer. Hoe? Door, met de cognitieve vermogens die we toen bezaten, de wetenschappelijke methode van Descartes toe te passen. Met vallen en opstaan, al dan niet letterlijk. Een van de eerste manieren waarop baby's leren is door dingen in hun mond te stoppen. Eetbaar, lekker -> doen we vaker. Niet eetbaar of knal voor je kop van je ouders -> maar niet meer doen.

Puntje van aandacht: de boodschap van dit pleidooi is niet dat we aankomende donderdag met zijn allen op onze houtjes beginnen te sabbelen. Ik denk niet dat de materiaalcommissie daar erg van gediend is. Maar ja, maar één manier om die intuïtie te testen...

Het sentiment van dit iteratieve proces wordt ondersteund door wiskundige Alexandre Grothendieck. Ik had tot een week geleden nog nooit van deze naam gehoord, maar hij wordt in het wiskundewereldje op eenzelfde voetstuk geplaatst als Einstein qua genialiteit. Hij zegt het volgende over leren:

"Discovery is a child's privilege. I mean the small child, the child who is not afraid to be wrong, to look silly, to not be serious, and to act differently from everyone else. He is also not afraid that the things he is interested in are in bad taste or turn out to be different from his expectations, from what they should be, or rather he is not afraid of what they actually are. He ignores the silent and flawless consensus that is part of the air we breathe – the consensus of all the people who are, or are reputed to be, reasonable."

Iets meer woorden, maar van dezelfde aard als de uitspraak van Einstein aan het begin. Had ome Albert misschien toch een punt.

Ik heb een keer het voorrecht gehad een lesje te volgen van de Indiase GM Pentala Harikrishna. Hij is voormalig top 10 van de wereld met een piekrating van 2770. Prima ontwikkelde intuïtie, lijkt me. Het voornaamste wat me van dit uurtje is bijgebleven is dat hij verscheidene malen benadrukte en in verschillende bewoordingen herhaalde 'to trust your gut' op het moment dat je niet meer zeker kan weten of de zet of het plan dat je kiest onweerlegbaar het juiste is. Dit is inmiddels jaren geleden, maar ik denk dat ik zijn les eindelijk begin te begrijpen.

Ergens anders in dit blad schijnt een stukje van Gijs te staan over de relatie tussen schaken en seks. Ik heb dat niet van tevoren gelezen, maar ik ben het er volkomen mee eens dat schaken een voelende sport is. Ik zou iedereen willen uitnodigen dit concept in de praktijk te gaan testen. Ga op onderzoek uit. Pruts, frutsel en poer net zolang aan stellingen totdat je er een gevoel bij hebt. Doe zetten, niet omdat je ze helemaal kan verklaren, maar gewoon omdat ze goed voelen. Volg je intuïtie. Stel achteraf domme vragen aan je tegenstander over dingen die je niet begrijpt. Misschien snapt die er ook wel helemaal niks van. Hoe fantastisch zou dat zijn? Schaken, man. Pure fuckin' vibes.

Het ongeluk

– Kees Heijnis –

Op donderdag 22 februari 2024 zag ik op NPO 2 door de VPRO uitgezonden een documentaire, omstreeks 23.00 uur: *The Longest Goodbye*. Van het web (sterk verkort):

De documentaire *The Longest Goodbye* onderzoekt wat dat betekent voor lichaam, geest en de relaties met dierbaren thuis op aarde. Zo volgen we de jonge astronaut Kayla Barron, die uit 30.000 aanmeldingen is geselecteerd voor een testmissie. Zij had op haar ruimtemissies in de jaren negentig regelmatig videocontact met haar man en zoontje, maar op Mars zal dit vanwege de afstand niet mogelijk zijn. Daarom onderzoekt de Nasa andere vormen van contact, zoals via een VR-bril knuffelen met een avatar van je partner.

Centraal stond in dit tv-verhaal de *mogelijkheid van contact houden* met dierbaren: de ouders, de partner en de kinderen. De bemanning die dan mee op weg gaat, moet drie jaar van huis blijven en praktisch volledig buiten zicht van familie en geliefden, met elkaar uit zien te komen. Er is in de jaren al heel wat af gefantaseerd over buitenaards leven. Men meent zelfs op “statistische gronden” voor “zeker” te kunnen aannemen, dat er allang buitenaards leven bestaat ergens in het heelal, ver, of dichterbij dan je denkt. Kan het niet zijn, dat de Aarde ooit zelf eens is aangedaan door Buitenaardse wezens? Dat stilletjes onder ons gasten uit het heelal verkeren, onopvallend tussen al die andere mensen die van overal naar hier zijn getogen. In een oud sf-verhaal van Gennady Gor¹: “Bewoner van twee werelden”, komt dit langs, en er wordt daarbij een interessante vraag nagegaan die daarmee verband houdt.

We zien in dit verhaal een onopvallende figuur, Nikolai Larionov. Hij woont en werkt ergens in de stad X. We krijgen in het begin de indruk met iemand van doen te hebben die zelf meent afkomstig te zijn van een verre en vreemde planeet en die zich in de tijd onopgemerkt heeft gemengd tussen de mensen op onze planeet Aarde, waarmee hij gewoon omgaat en samen ook een opleiding mee doet. Zijn integratie lijkt zo goed te zijn geslaagd, dat hij daar min of meer met iedereen gewoon contact heeft. De ik-figuur, Nikolai, leeft daarbij zelf toch wel gedurig met het besef dat hij van een vreemde planeet komt; iets waar al die aardbewoners die hem omgeven, totaal geen weet van schijnen hebben! Eigenlijk is hij dus een echte vreemde eend in de bijt, maar wel één met het gewone menselijke uiterlijk. Als hij alleen is, en als hij behoefte heeft aan een vertrouwd geluid van “thuis”, heeft hij de beschikking over een heel klein en handzaam apparaatje, zoiets als een smartphone, waarmee hij contact kan onderhouden met zijn verre “thuis”. Ook al is hij er nu dan lichtjaren van verwijderd, hij krijgt dan toch een vertrouwde stem van zijn ware thuis, die hem in zijn persoon-zijn bevestigt: dat hij het inderdaad is, ... zoals hij steeds denkt wie en wat hij is. Zijn eigenlijke naam is, zo meent hij - en zo wordt hem met dit apparaatje telkens ook weer bevestigd, is Larvef, iemand die oorspronkelijk afkomstig is van de zoveel lichtjaren van de aarde, in het oneindige heelal bewegende planeet Dilneya. Op een dag is hij dat communicatie doosje kwijt, waarmee hij zijn interstellaire contact in stand kan houden. Die lieve stem van Eroya die steeds na afroep daar was, kon hem niet meer bereiken! Na enige tijd te hebben geleefd zonder deze band met “thuis” wordt dit verlies voor Nikolai tot een echt gemis. Hij zinkt af in een depressie. En toen hij na een week naarstig zoeken zijn doosje eindelijk toch weer terugvond, kwam die vertrouwde stem er niet meer goed uit; het was als van heel ver en alleen nog heel krakerig. Het was als een verre echo die sterft. Hier breekt het verhaal af van Nikolai, alias Larvef. Voor de ontknoping van het verhaal krijgen we iets van de voorgeschiedenis, over het ongeluk waarbij Nikolai zijn geheugen kwijtraakte. Zo lag er nu in het ziekenhuis die hulpeloze persoon die innerlijk ontledigd was. Kon men nog wat voor hem doen?

Alles wat het leven in zijn geheugen had opgeslagen was uitgewist ten gevolge van een ongeluk in het chemische laboratorium waar hij werkte.² Een naam, een paar data en feiten die in koele officiële termen op een paar documenten staan en een paar gebeurtenissen die zijn vrienden en kennissen zich konden herinneren. Was het mogelijk om met de fragmentarische herinneringen van zijn tijdgenoten het innerlijk leven van een mens, zijn bloedeigen levende persoonlijkheid te herstellen?

¹ *Gennady Samoilovich Gor* In: **Russiese Essef**; Russiese Science Fiction; samenstelling Evert Maliangkay, Bert Bakker, 1970, Den Haag. Vertaling Max Schreuder; ISBN 90.6019.169.9; 299 pp.

² P.49; de tekst is hier iets aangepast (spelling van de jaren ‘60).

De vraag dus, of het mogelijk zou zijn aan zo iemand met zo'n ernstige vorm van geheugenverlies, een synthetische "individualiteit" te geven? Omdat deze mens van voor het ongeluk in zijn oude leventje veel belang scheen te stellen in buitenaards leven, besloot de behandelende arts hem een geconstrueerde persoonlijkheid te geven, ontleend aan een bestaand sciencefictionverhaal. De arts vond het in dit bijzondere geval niet onethisch, nu die man er zo aan toe was. Zonder geheugen was hij "*als een blanco vel papier*", waarin men nu alleen maar aanbracht, wat de patiënt "zelf zo graag wilde". De aardse naam waaronder iedereen hem kende werd hem zogenaamd pas met zijn kunstmatige identiteit gegeven. Het kleine Smartphone-achtige toestelletje kon de "nieuw" gedoopte gebruiken om zijn weg te vinden in die "nieuwe" omgeving van Aarde- die natuurlijk niet nieuw was!- en waar hij onder die voor hem zogenaamd nieuwe naam door het leven ging. Hij weet dan zelf niet, dat juist dát zijn eigen naam is: Nikolai Larionov. Hij was zijn geheugen kwijt! Men kon hem alles wijsmaken! Die vermeende Larvef van een andere planeet, krijgt vervolgens zijn mentale back-ups middels zijn "smartphone". Wat een idee: die mens van de aarde krijgt schijnbaar een voor hem vreemde naam,... maar het is zijn eigen naam, en hij moet zó zijn weg vinden op aarde in wetenschap dat hij eigenlijk een vreemdeling is met die zogenaamd *aangenomen vreemde naam*, die hij altijd al had! Wat zijn referentie zegt, wie hij is, dat is dus vals. Die vreemde back-ups, die *niet* bij hem horen, maar die hem daarbij steeds bevestigen dat hij "vreemd" is, en die hem vertellen dat hij iemand is, ... die hij in waarheid niet is, hem in dit geval voorstelt als buitenaards wezen. Hier moest dat dus zijn, om hem te helpen! Door een valse voorstelling van wie hij is. Met die naam die de zijne niet is, als echt en hem daarbij ook nog eens in een wezenlijk vreemde wereld plaatst, waar hij zogenaamd vandaan zou komen. Hij wordt zo van de oude banden met familie en vrienden innerlijk afgesneden, die met zijn vader en zijn moeder. Zou hij met zo'n paardenmiddel zijn maatschappelijk plaatsje (terug) kunnen vinden; en daarbij ook iets van zijn oude leven kunnen voortzetten?! Dat ligt niet erg voor de hand. Wij hebben jarenlang iemand op de club gehad die redelijk goed kon schaken. Ger Jansen (1927- 2009) die jaren lid was van Het Probleem, de voorloper van onze club, heeft een kleine tien jaar het clubblad voorzien van een geweldig verhaal van zijn jeugd, dat draaide om het schaken. Als Veelbelovend Jongmenschen konden de lezers van het Probleemblad zijn lotgevallen volgen vanaf de tijd dat hij had leren schaken van zijn oom. Dat was nog voor de oorlog van 1940-45. In 1943 werd hij bij een huiszoeking thuis op zolder de trap afgeslagen. Hij kwam dagen later bij in het ziekenhuis, maar kon zich lang bijna niets meer herinneren. Toen was het juist door de liefdevolle opvang van zijn familie, en met name de oom die hem had leren schaken, dat hij in de loop der jaren herstelde en zijn draai in het leven weer kon vinden.

Het was in ons sf-verhaal allemaal maar een experiment... Maar voor die Nicolai werd het een leven met een dubbele bodem. Die Nicolai kon niet terugvallen op zijn wortels.

Wanneer men denkt over zijn eigen leven, dan denkt men over zichzelf als persoon, het *zelfbeeld*, met typische vragen: van wat je bent - en vanwaar je komt. Veel van wat hierbij langs komt, is ontleend van informatie uit tweede-, of zelfs derde hand. De datum van de geboorte, de naam, de plaats... alles wordt en werd zó door de omgeving in mededelingen aangereikt. Alleen zó kan men van zichzelf zeggen: "Ik ben die en die". Wat zou er gebeuren als hier een kink in de kabel komt? Zoals na zo'n ongeval, met een ernstige hersenbeschadiging. Hoe leeft men dan nog met zichzelf? Dan moet het zelfbeeld van de persoon wel gaan schuiven. In het oude Russische sciencefictionverhaal worden een aantal interessante zaken aangevoerd- even de voorloper van de smartphone daargelaten. Van één kant wordt toegegeven dat, met wat bekend is over de patiënt in kwestie, men niet in staat is de oude persoon werkelijk te herstellen. Men beseft dat men geen compleet beeld heeft van de persoon in kwestie- maar van de andere kant meent men kennelijk wel een andere "persoon" te kunnen inzetten voor die verloren is gegaan; al is het dan niet die van een levende aardbewoner, dan toch wel die van een fictiefiguur. En deze keuze wordt wat vreemd verantwoord:

"Omdat het individu uniek is. Dupliceren van twee individuen die tegelijkertijd in dezelfde wereld leven, zou in tegenspraak zijn met de natuur zelf en het wezen van de mens. Als men het innerlijk leven van een individu modelleert in overeenstemming met een schepsel van een andere planeet is dat een heel andere zaak. De mogelijkheid tot een toevallige ontmoeting is uitgesloten, vooral omdat we nog geen contact gelegd hebben met intelligent leven op andere planeten."

Waarbij er kennelijk geen onderscheid gemaakt wordt tussen "persoon" en "kopie". Kopie is denkkelijk oppervlakkiger dan persoon. Je kunt je kleden als een vrouw, zonder vrouw te zijn. Metafysisch gezien lijkt het kopiëren van de persoon een onmogelijkheid, omdat de persoon staat voor een (metafysisch) totaal van lichaam en geest samen. Al lijkt dit argument in de huidige tijd, met zijn materialisme en absolute geloof in wetenschap

en techniek, niet al te sterk te staan. Dat zou een reden kunnen zijn dat de Sowjet schrijver, vanuit zijn communistische wereldbeeld, daar toch op inzette. Maar wie weet, als de menselijke spiritualiteit op een heel laag pitje komt te staan - en als dit zelfs wordt aangemoedigd! - dan kan men zich inderdaad toch wel voorstellen, dat het persoonlijk leven zodanig wordt verschaald, dat die mogelijkheid tot “transplantatie” van dat weinige innerlijk niet veraf meer schijnt... Je zou dan kunnen zeggen: als er weinig inhoud is, hoeft er wat dat betreft ook weinig te worden gekopieerd bij het construeren van een (nieuwe) *synthetische* persoon.

Kees Heijnis

De whisky-cultuur van Amsterdam West

- Werner Moller -

Mocht dit stukje ooit onder ogen komen van niet-schakers dan wil ik om te beginnen duidelijk maken dat ik met 'Amsterdam West' niet een wijk of een stadsdeel bedoel maar een schaakclub. De gezelligste schaakclub van Amsterdam heeft nu eenmaal ook de meest fantasieloze naam.

Goed, de whisky-cultuur dus.

Of ik daar een stukje over wil schrijven, vroeg Gijs.

Op de belangrijkste voorloper van Amsterdam West, het Probleem, werd ik al gewezen toen ik in 1990 in Amsterdam kwam wonen. Een vriendin van me huurde heel toevallig een kamer bij een schaker: Bert van der

Laar, destijds al lid van het Probleem. Toen ie hoorde dat ik ook schaakte wees ie me uiteraard op zijn club, maar tevergeefs, want ik was al bekend met het Grasmad:

Muziek tijdens de partijen.

Praten tijdens de partijen.

Blowen tijdens de partijen.

Daar kon geen andere club tegen op.

Eerder dat jaar, toen ik nog in Brabant woonde, had ik er bovendien al een driedaags toernooi gespeeld.

Het Probleem/Amsterdam West bezocht ik door de jaren heen regelmatig. Voor de externe competitie en later ook voor het jaarlijks Oranjetoernooi en The Best of the West. Mijn vorige club, Laurierboom, heeft er zelfs een paar seizoenen haar externe thuiswedstrijden gespeeld.

In januari 2025 ontmoette ik tijdens het TATA-toernooi in Wijk aan Zee Querine. Ze vroeg me om bij Amsterdam West te komen schaken en omdat ik in het afgelopen seizoen 2024/2025 toch geen interne of externe competitie speelde had ik daar wel oren naar.

En ook belangrijk: in de huidige locatie, aan het Bilderdijkpark, werd whisky geschonken.

Glen Talloch.

Geen topmerk, maar daar stond tegenover dat de geschonken hoeveelheid niet onderdeed voor die van een glas wijn en dat de prijs slechts E2,50 bedroeg.

IJskoud, dat dan weer wel. Hoewel ik er door de jaren heen al verschillende keren op had gewezen dat whisky niet hoeft te worden gekoeld stond ie toch steeds weer koud.

Bij de Oranjetoernooien nam ik dan ook mijn eigen flessen mee. Uiteraard is dit niet gebruikelijk in de horeca, maar gelukkig werd het geaccepteerd. Het hielp ook dat het barpersoneel zelf niet vies was van een slokje goede whisky die niet koud stond.

Maar vanaf januari 2025 was ik dus een wekelijkse bezoeker.

'Mag ik een glaasje bocht?'

'Dit kan zo niet langer', bromde barman Ron.

En hiermee is het moment aangebroken om kenbaar te maken dat ik niet de enige hoofdrolspeler ben in het ontstaan van de whisky-cultuur.

Er zijn er namelijk twee, en de andere is Harry, eveneens barman.

Toen ik hem tijdens het Koningsnachttoernooi van 2023 introduceerde tot twee zogenaamde Single Malt whisky's, Connemara en Ardbeg 5, wist ie van toeten noch blazen, maar slechts 1 jaar en 9 maanden later was ie al beter bekend met whisky dan ik.

Hij heeft niet alleen een uitstekend geheugen voor zowel merken als smaken maar volgt ook de ontwikkelingen op de markt op de voet. Natuurlijk is het geheugen van een twintiger sowieso beter dan dat van een zestiger maar hij onthoudt zelfs beter welke van de whisky's ik lekker vind dan ik dat zelf doe. Tikje genant voor mij, maar wel handig.

Het is dan ook aan hem te danken dat er iedere week minimaal vijf uitstekende whisky's aanwezig zijn.

Daarnaast nemen we ook allebei vaak iets van huis mee.

Niet voor de verkoop, maar om aan elkaar te introduceren. Liefst iets bijzonders. Van een

onafhankelijke bottelaar bijvoorbeeld, of een zelf samengestelde blend. Deze termen zal ik hier niet uit de doeken doen, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de

betekenis ervan aarzel dan niet om Harry of mij hierover aan te spreken.

De heel lage prijzen en de overvolle glazen uit de tijd van de Glen Talloch zijn echter voorbij. Alle whisky's zijn nu E4,50 in plaats van E2,50, maar gezien de verschillen in de aankooprijzen tussen de tegenwoordig aanwezige whisky's en de Glen Tallochs van vroeger is dat proportioneel.

Desalniettemin is de prijs nog altijd relatief laag, want in een kroeg zouden deze whisky's ongeveer het dubbele kosten.

Dus, als je houdt van schaken en van goede whisky, vooral rokerige, dan is Amsterdam West the place to be.

Schaken en seks

– Gijs de Waal –

Een pakkende titel is het halve werk, niet waar? Maar het mag niet alleen clickbait zijn, dus: wat kunnen we hier eigenlijk over zeggen? Een snelle studie naar dit onderwerp leert dat er erg weinig over geschreven is. Literatuur waarin Schaken en seks gecombineerd worden is niet of nauwelijks te vinden. Zweigs Schachnovelle komt in aanmerking voor de meest aseksuele roman van de moderne tijd en Nabokovs Luzhin's Defense bevat weliswaar een romance, maar deze is welhaast ascetisch. Ook een gesprek met chatGPT levert weinig op. Hierbij speelt misschien mee dat chat-GPT het een beetje eng vindt om over seks te praten. Het enige waar die mee komt is dat bepaalde schaakhandelingen seksuele connotaties kunnen hebben, waarbij hij (/zij?) denkt aan (in het Engels): 'traps, forks and pins'. Tja. Dit zegt misschien meer over wat voor seks chatGPT interessant vindt, en verklaart meteen ook waarom die het onderwerp een beetje vermijdt, of in ieder geval uiterst omfloerst benadert. Als de literatuurstudie zo weinig oplevert, moeten we het onderwerp misschien meer praktisch benaderen. Om te beginnen bij het begin: wat is de meest erotische beginzet? Het lijkt me dat dat een paardzet moet zijn. De pionnen komen altijd wat lomp en simplistisch over. Als ze al seks hebben, dan zal het kortstondig en weinig enerverend zijn. De paarden daarentegen hebben ontegenzeggelijk iets elegants en hun zwierige sprong heeft iets onverwachts en aantrekkelijks. Er zijn vanuit de beginstelling vier paardzetten mogelijk, maar die naar de rand laat ik even buiten beschouwing. Het moet wel ergens op slaan, want dit is een serieus onderwerp. Dan blijven over Pc3 en Pf3. De symmetrie maakt het moeilijk kiezen. Pc3, het linker paard, lijkt logischer – ik heb altijd geleerd dat linkse mensen betere seks hebben omdat ze zich meer in de ander verplaatsen. Maar voor de tegenstander is Pc3 juist het rechter paard, dus als je je er dan op voor laat dat je je in de ander verplaatst, dan valt dit argument direct af. Dan moeten we maar kiezen op basis van veldcode: c3 of f3. Ik moet het maar associatief oplossen, de eerste gedachte bij C is circus en F is dat fruit. Allebei natuurlijk buitengewoon erotische termen. Na wikken en wegen kies ik toch voor fruit, baas boven baas. De conclusie is dus dat Pf3 de meest erotische beginzet is. Mocht je tegenstander deze zet spelen, dan weet je dus dat er misschien een goede tijd aan zit te komen. Hoe u daarop antwoordt laat ik aan u, maar een paardzet ligt voor de hand.

1. Pf3

Wat zijn na de openingszet de meest sensuele manoeuvres die op het bord kunnen plaatsvinden? Laten we beginnen met de verhouding tussen koning en koningin. Vooral die van tegengestelde kleuren. (Koning en koningin van dezelfde kleur worden door één persoon aangestuurd en hun belevenissen zitten daarom denk ik meer in de categorie van zelfbevrediging. Dat is niet het soort seks waar ik het hier over wil hebben.) Een regel die veel onmogelijk maakt, is de regel dat je jezelf niet schaak mag zetten. Wat een verschrikkelijk preutse regel is dat! In welke tijd leven we?! Waarom zou een koning niet vrijwillig in de lijn van een dame

mogen gaan staan? Daarna wordt het ook denkbaar dat de dame reageert door naar de koning te komen, net een veld ernaast bijvoorbeeld. Kijk, dan begint er iets te gebeuren. Misschien wordt het tijd dat we de FIDE eens aan de mouw trekken om iets aan deze regel te doen. Hoog tijd, lijkt me.

21.... Kf8!?

22. De7!

Hierboven enkele zetten waarbij duidelijk sprake is van een avance. Vergelijkbare bewegingen zijn natuurlijk ook denkbaar met koning-koning- of dame-dame-relaties.

Een andere kwestie kunnen we dan ook meteen oplossen: de rokade. Het is duidelijk dat deze zet de doodsteek is voor elke beginnende romance. Niet alleen is de manoeuvre defensief en afwerend, het is ook nog eens geniepig. Iemand die zich op zo'n manier uit de voeten maakt, verdient geen verdere aandacht, laat staan seks. Natuurlijk heeft iedereen de vrijheid om niet te rokeren en daarmee blijf te geven van openhartigheid en rechtschapenheid. Maar misschien moeten we degenen die de neiging hebben toch te rokeren een handje helpen, door de mogelijkheid af te schaffen.

Ik hoop dat ik hiermee iets meer helderheid heb kunnen geven over een thema waar duidelijk het laatste woord nog niet over is gezegd. Mocht u aanvullingen hebben, bijvoorbeeld op de literatuurlijst, of als u persoonlijke ervaringen hebt die u wilt delen, dan kunt u dit te allen tijde melden bij de pattenredactie.

Gijs de Waal

Oud Nieuws van het 4^e

– Rob van Haastere –

Toelichting Redacteur: Onderstaand artikel zwerft al sinds 2024 rond op zoek naar een nieuwe Dirk Goes om het te publiceren in de Patten. Eindelijk is het zo ver.

Op vrijdag 5 april gingen we bij de koploper ENPS op bezoek. Op papier een ongelijke strijd ENPS stond ongeslagen bovenaan en wij strak onderaan. Bij verlies of gelijkspel waren zij al kampioen en wij zo goed als gedegradeerd. Kortom we moesten aan de bak.

Bij een andere populaire sport grijpt het bestuur bij tegenvallende resultaten vaak in, de coach wordt het slachtoffer. Ik kan niets bewijzen maar ineens had onze coach Frits een overvolle agenda en was 3 maanden niet beschikbaar. Aan zijn vervanger Jasper werd gevraagd om vooruit te spelen zodat ook hij niet aanwezig kon zijn op de wedstrijddag. Hierdoor werd uw verslaggever naar voren geschoven. Aanstormend talent Daniël werd als vervangende speler geregeld zodat ik mij volledig op deze taak kon richten. Zou hier toch ene Jantje W. onze externe wedstrijdleider en tevens voorzitter achter zitten? Nogmaals ik kan niets bewijzen maar een vette roddel is het in ieder geval.

Vol goede moed beginnen we vrijdagavond aan de wedstrijd. In de speelzaal werd bij de interne wedstrijden de vrijmibo doorgezet in de vrijabo. Ik zie de nodige wijn en bier al rijklijk vloeien.

Nog voor ik de eerste aantekeningen op papier heb staan is daar om 20.40 uur de eerste partij al klaar! Dorst of een gevalletje partijtje tussen de heren P. Rutser en K. Noeier?

Enfin door de vooruit gespeelde partij van Jasper hadden we in ieder geval een nette remise op zak, nu de rest nog. Een rondje langs de velden om 21.00 uur stemde mij hoopvol, nergens was in de opening geblunderd. Zelfs tot ver na 22.00 uur was er nog geen beslissing gevallen en waren bijna alle partijen redelijk in evenwicht. Wat wel duidelijk opviel was dat wij op ieder bord een tijdvoordeel hadden, de ENPS'ers verbruikten enorm veel tijd.

Bas Jonkers – Rob Kotmans

De eerste beslissing viel bij Rob Kotmans. Zijn Hollands werd stevig aangepakt en echt actief tegenspel kreeg Rob nauwelijks. Hij wist de schade te beperken tot een pionnetje, veel gaf ik niet meer om zijn stelling tot hij knap afwikkelt naar een remisestelling. Als wit de pion opspeelt moet hij ruilen en zijn paard offeren op de tweede of de Koning afhouden en zorgen dat het paard zijn f-pion niet kan slaan. Enfin mogelijkheden genoeg (zie tablebases), helaas... Rob laat zich foppen en verliest (1,5-0,5)

Stelling na 56. ... Pe3 =

Daniël Borkent – Jildo Kalma

Invaller Daniël kreeg ook Hollands tegen zich, hij speelde dit mooi positioneel. Zijn stelling was veel makkelijker om te spelen. Na dameruil weet hij een pion te winnen en ontstaat een duidelijke plusstelling. Hierna bezet Daniël met beide torens de open c-lijn en dreigt beslissend voordeel te krijgen.

Jildo krijgt met zijn oprukkende a en b pionnen aardig tegenspel, zeker als Daniël net niet de juiste zet speelt en hij moet keepen en remise de juiste uitslag is. Jammer had net iets meer ingezet (2-1).

Stelling na 19. Pxd6 ±

Dirk v/d Meiden – Olivier Hersperger

Olivier krijgt op zijn Siciliaan een positioneel antwoord, niet direct de tegenstander bij de strot grijpen. Op de 14e zet was de rij a5 <-> h5 nog volledig leeg. Als zijn tegenstander toch wat meer risico neemt krijgt Olivier mooie counterkansen.

Als zijn Dame en Toren op de 2e rij binnenkomen gaat het crescendo en stort de witte stelling in (2-2).

Stelling na 27. h4 +/-

Naast alle opwindning op de borden werden wij ook zeer aangenaam verrast door de voortdurende stroom van bitterballen. Zonder gekheid ik vermoed dat ieder kwartier de voorraad werd aangevuld, ik heb er zowaar een paar afgeslagen. Hier kan onze Bruinfruit commissie nog een puntje aan zuigen.

Gijs de Waal – Stefan Lehmann

Gijs krijgt een echte Albin te verwerken. Ook bij ons op de club zijn sommige (ik noem geen namen) gecharmeerd van deze toch enigszins dubieuze opening. Maar om een tegenstander te verrassen is het te proberen. Gijs accepteerde graag de extra pion en hield alles keurig gesloten. Wandelde subtiel met de Koning naar het midden en frustreerde de zwarte opzet.

Inmiddels had zwart een zee aan tijd verbruikt en zijn stelling werd steeds beroerder. Gijs behaalde een uiterst correcte overwinning (2-3).

Stelling na 26. Lxc5 +/-

Het is inmiddels 23.15 uur en zowaar het kan nog alle kanten op. Ik zie de ENPS'ers nerveus rondlopen, gaat dat wel goedkomen. Voor ons is het makkelijk de dood of de gladiolen. Neem George bijvoorbeeld, op zijn Philidor was niets aan te merken. Achteraf vertelde zijn tegenstander mij dat hij sinds kort e4 speelt en bijna alles had bestudeerd behalve.... juist. Overigens niets meer dan sportieve lof voor Steve Michel, minstens 4x wees hij George erop dat hij zijn klok niet had ingedrukt. Uiteindelijk werd George's stelling steeds wankeler, zijn enige redding was volgens mij de klok of een blunder van zijn tegenstander. Helaas geen van beide (3-3).

De twee resterende partijen, gebroederlijk naast elkaar.
Duidelijke tijdnood, voordelig voor Marlo 7.42 – 1.04 en bij Paul 6.38 - 4.16

Paul Helmer – Mark Hecker

Paul zet zijn partij oerdegelijk op, pionnen op h2, g3, f4, e4, d3, c2 en b2. Het lijkt op een kom er maar doorheen opzet.
Na een vroege paardenruil werd er voor het eerst weer iets geslagen op zet 27!! Kortom manoeuvreren op de vierkante centimeter, kleine zetjes, profylactisch schuiven maar het resultaat is wel dat er maar één partij de overhand had.

Echter voor Paul is het ook lastig de definitieve klap uit te delen. Op het einde biedt dameruïl uitkomst, een goede plus remise waarmee beide tevreden zijn (3,5-3,5).

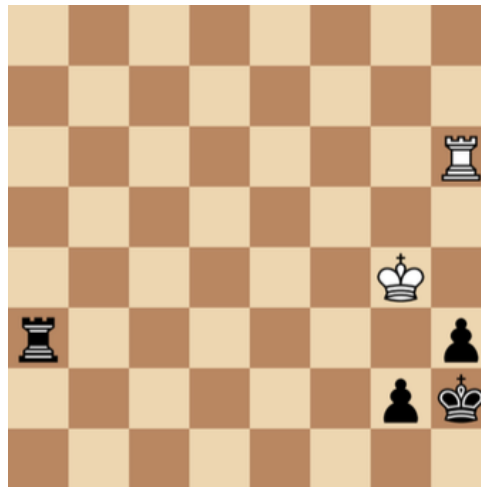
Stelling na 27. axb6 ±

De beslissing valt in de laatste partij van de avond die van Marlo, de kibitzers genieten volop. Wat een drama, tijdnoodduel in optima forma. Op de 45e zet biedt Marlo remise aan, beide verenigingen zouden hiermee tevreden moeten zijn: ENPS kampioen en wij zeer waarschijnlijk veilig voor degradatie. Echter wit speelde door met alle gevolgen van dien. Waarschijnlijk verblind door tijdnood maakt hij behoorlijk wat missers. Marlo weet redelijk rustig de betere zetten te vinden, resultaat de linker stelling is 10 minuten later de rechter (3,5-4,5).

Michiel Smit – Marlo Coolen

Stelling na 45. c4 ±

Eindstelling na 86. g2 0-1

Voor ons eind goed al goed, wij zijn veilig en spelen volgend jaar weer in de 1e klasse. In de laatste ronde spelen wij een wedstrijd om des keizers baard tegen VAS 3, hopelijk wel weer met steun van onze coach Frits alias “Grote Smurf”

. Ons 2e team moet dan aantreden tegen ENPS 2 en kan bij een overwinning zelfs kampioen worden. Ik vermoed dat de ENPS’er nog lang aan het weigeren van de remise zal denken, echter het oude gedane zaken nemen geen keer is erg van toepassing.

5 april 2024	ENPS SGA 2	(1925)	-	Amsterdam West SGA 4	(1875)	3,5	-	4,5
	Stefan Lehmann	(2018)	-	Gijs de Waal	(1949)	0	-	1
	Steve Michel	(1973)	-	George Boellaard	(1846)	1	-	0
	Kees Bakker	(1948)	-	Jasper Dekker	(1972)	0,5	-	0,5
	Dirk van der Meiden	(2000)	-	Olivier Hersperger	(1862)	0	-	1
	Mark Hecker	(1925)	-	Paul Helmer	(1902)	0,5	-	0,5
	Michiel Smit	(1925)	-	Marlo Coolen	(1826)	0	-	1
<i>Uw verslaggever:</i>	Jildo Kalma	(1913)	-	Daniël Borkent	(1872)	0,5	-	0,5
<i>Rob van Haastere</i>	Bas Jonkers	(1891)	-	Rob Kotmans	(1769)	1	-	0

Schaken doe je voor je lol

– gevonden op de website van KWP Haarlem –

Zaterdag 25 november 2023 ontving K3 het derde team van Amsterdam West. Vanaf de eerste zetten ontstond er een waar spektakel op het tweede bord waar onze Sjoerd speelde. De spelers aan de belendende borden van dat tweede bord zaten zich suf te rekenen, wat gebeurt daar. En als wit nu, maar dan doet zwart toch.

Obligaat werden op het eerste bord en derde bord wat zetjes gespeeld. In de wandelgang trof ik Jan Winsemius, hij was even buiten geweest voor een sigaretje, en je zag hem van alles genieten en toen zei hij het: “ach, schaken doe je toch voor de lol”.

Na afloop van de partij dromden tientallen schakers zich om de analyse in het bargedeelte. Ik vroeg Sjoerd om een diepgaande analyse van de partij, maar hij was gaande de analyse steeds verder weggedrukt en was rond de tiende zet maar een colaatje gaan drinken. Een kopie van zijn notatie had hij nog wel en hij zou thuis nog even kijken.

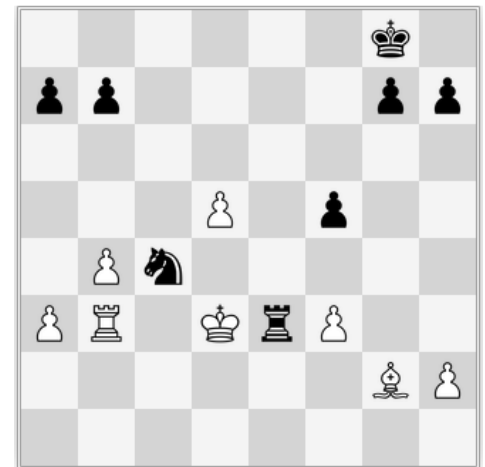
Sjoerd van Raaij – Jan Winsemius

1.d2-d4 Pg8-f6 2.Lc1-g5 Pf6-e4 3.Lg5-f4 Pb8-c6(! JW) 4.e2-e3 d7-d5 5.c2-c4 e7-e5 6.Lf4xe5 Lf8-b4+ 7.Ke1-e2 0-0 8.a2-a3 Lb4-a5 9.b2-b4 d5xc4 10.f2-f3 **Pc6xe5 (zie diagram)** 11.f3xe4 Pe5-d3 12.Pb1-d2 La5-b6 13.Pg1-f3 Lc8-g4 14.Pd2xc4 Lb6xd4 15.Ta1-b1 Lg4xf3+ 16.g2xf3 Pd3-e5 17.Dd1xd4 Dd8xd4 18.e3xd4 Pe5xc4 19.Tb1-b3 Ta8-d8 20.d4-d5 f7-f5 21.Lf1-g2 c7-c6 22.Th1-d1 c6xd5 23.Td1xd5 Td8xd5 24.e4xd5 Tf8-e8+ 25.Ke2-d3 **Te8-c3+ (zie diagram)** 26.Kd3xc4 [26.Kd3-c2 Pc4xa3+ 27.Kc2-b2 Pa3-c4+ 28.Kb2-c2 Te3xb3 29.Kc2xb3 Pc4-e3 verliest eveneens] 26...b7-b5+ 27.Kc4xb5 Te3xb3 28.a3-a4 Kg8-f7 29.a4-a5 Kf7-e7 30.Kb5-a6 Tb3xb4 31.Ka6xa7 Ke7-d6 32.a5-a6 f5-f4 33.Ka7-a8 Kd6xd5 34.Lg2-h3 Kd5-c6 35.Lh3-c8 Kc6-c7 36.Lc8-f5 g7-g6 37.Lf5-g4 h7-h5 38.Lg4-e6 Tb4-b6 39.Le6-c4 g6-g5 40.Lc4-e2 Tb6-b2 0-1

Reactie Sjoerd:

Na zet 5 geeft de computer al -3 aan en dat krijg je als je op zet 7 al Ke2 moet spelen. Vervolgens wordt de stelling helemaal gek waarbij op zet 11 welgeteld 3 stukken van zwart in staan. In deze scherpe stelling weet ik de balans tussen verdedigen en aanvallen best goed te vinden en kom ik helemaal terug in de partij en kreeg ik zelfs het betere van het spel. Op zet 19 had ik blijkbaar toch voor Tc1 moeten gaan, maar allerlei voortzettingen zoals 19. Tc1 Pxa3 20.Ke3 a5 21. b5 a4 22. Tc3 Pb1 23. Txc7 a3 24. Lc4 a2 25. Lxa2 Ta3+ 26. Kf4 Pd2 werden mij allemaal te onduidelijk. Mijn focus was op pionnen behouden en met mijn centrumpionnen doorbreken. Na zet 23 dacht ik echt wel goed te staan met mijn vrije d-pion, maar had op zet 25 helemaal gemist dat 25.. Te3+ gewoon kan en ik hier de kwaliteit ga verliezen. Ik dacht hier nog wel compensatie voor te hebben en misschien met beter spel had ik mijn tegenstander het wel lastiger kunnen maken, maar uiteindelijk verloor toch dit spektakelstuk.

Reactie Jan Winsemius:

Die variant met 3 Pc6 deugt natuurlijk voor geen meter. Maar zeker in vluggertjes komt het vaak voor dat die Koning naar e2 moet omdat mensen even 5. ...e5 vergeten. Wel een klein beetje slordig dat het in een lange pot nog zo lang moet duren allemaal en eerst ook nog een keer verloren moet zijn voordat het puntje uiteindelijk binnen is. Maar wel lol gehad!!!

De schaker Napoleon

– Dirk Goes –

De Franse keizer Napoleon Bonaparte had als briljant strateeg een nogal ondernemende schaakstijl. Net als op het slagveld (tijdens zijn veldtochten verloor hij in totaal een slordige 1,7 miljoen man!) keek hij niet op een houtje meer of minder. Op het schaakbord was hij overigens een stuk minder succesvol dan in het dagelijks leven want zijn passie voor het spel was aanzienlijk groter dan zijn schaakkracht. Met wit speelde hij bij voorkeur 1. e4 e5; 2. Df3?!, wat ook toen al een niet al te beste reputatie genoot. Van Napoleon zijn drie partijen bekend gebleven, die waarschijnlijk alle drie apocrief zijn.

Op 20 maart 1804 speelde hij in kasteel Malmaison, zijn nabij Parijs gelegen residentie, tegen hofdame Claire de Rémusat, die zich tamelijk gewillig door haar baas liet afslachten.

Napoleon Bonaparte
Madame de Rémusat

**1. Pc3 e5; 2. Pf3 d6; 3. e4 f5; 4. h3 fxe4;
5. Pxe4 Pc6; 6. Pfg5 d5; 7. Dh5+ g6; 8.
Df3**

Nu wint 8. Lf5 eenvoudig, en 8.
De7 ook nog wel. Echter:

8. Ph6; 9. Pf6+ Ke7; 10. Pxd5+ Kd6; 11. Pe4+ Kxd5; 12. Lc4+! Kxc4; 13. Db3+ Kd4; 14. Dd3 mat.

Overigens beweren boze tongen dat Napoleon en Madame de Rémusat ook nog wel wat minder onschuldige spelletjes speelden dan schaken, maar ook die geruchten zijn apocrief

In mei 1809 had Napoleon slechts vier dagen nodig om voor de tweede keer (eerder deed hij dat in 1805) de stad Wenen in te nemen. Gevoel voor stijl kan hem niet worden ontzegd want hij nam zijn intrek in het bijzonder fraaie Kasteel

Schönbrunn. Tussen de gevechtshandelingen door had Napoleon nog wel wat tijd over om tegen ‘de Turk’ te spelen.

Deze ‘Turk’ was een zogenaamde schaakautomaat, bestaande uit een in hermelijnen mantel en tulband geklede pop die zelfstandig kon bewegen. Het apparaat was rond 1770 ontwikkeld door de Hongaarse uitvinder Wolfgang von Kempelen. Een schaakcomputer *avant la lettre*? Welnee, het ding was nep! In werkelijkheid zat er een sterke schaker in verborgen die via een ingenieus systeem van spiegeltjes en magneten kon zien wat er op het bord gebeurde.

Van de drie partijen die Napoleon tegen de Turk speelde is deze bewaard gebleven:

Napoleon Bonaparte
De Turk

**1. e4 e5; 2. Df3 Pc6; 3. Lc4 Pf6; 4. Pe2 Lc5; 5. a3 d6; 6. O-O Lg4; 7. Dd3 Ph5; 8. h3 Lxe2; 9. Dxe2 Pf4; 10.
De1 Pd4; 11. Lb3**

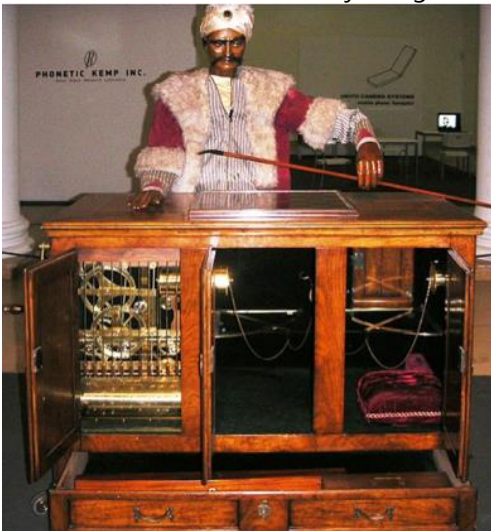

11. Pxf3+!; (Merde!) 12. Kh2 Dh4; 13. g3 Pf3+; 14. Kg2 Pxe1+; 15. Txe1 Dg4; 16. d3 Lxf2; 17. Th1 Dxc3+; 18. Kf1 Ld4;

19. Ke2 Dg2+; 20. Kd1 Dxh1+; 21. Kd2 Dg2+; 22. Ke1 Pg1; 23. Pc3 Lxc3+; 24. bxc3 De2 mat.

Naar alle waarschijnlijkheid zat de Duitse schaker Johann Allgaier in de constructie toen Napoleon tegen de Turk speelde. Zijn naam leeft voort in woeste offervarianten van het koningsgambiet en het Weens.

De Turk had in Wenen zijn vaste woonplaats, wat hem er niet van weerhield om af en toe met zijn eigenaar Johann Maelzel op tournee te gaan, waarbij in 1818 ook Amsterdam en Utrecht werden aangedaan. Nadat Maelzel in 1838 overleed belandde de Turk in het Chinese Museum te Philadelphia, waar het op 5 juli 1854 door brand werd verwoest. Enkele jaren geleden werd De Turk gereconstrueerd. Zo moet-ie er hebben uitgezien

In juni 1812 kwam Napoleon op het onzalige idee om met een enorm leger van bijna 500.000 man ten strijde te trekken tegen de Russische tsaar Alexander I. Het zou op een catastrofe uitdraaien. Aanvankelijk ging het nog wel voorspoedig: medio augustus werden de Russen bij Smolensk verslagen en ook de bloedige slag bij Borodino eindigde in een Franse overwinning. Napoleon trok op naar Moskou, maar toen hij daar op 14 september 1812 aankwam trof hij een lege en brandende stad aan: de Russen hadden zich met medeneming van hun voorraden teruggetrokken en de tactiek van de verschroeide aarde toegepast. De tsaar weigerde zich over te geven en van vredesbesprekingen kwam niets terecht. Na het invallen van de zelfs voor Russische begrippen strenge winter zat er voor Napoleon niets anders op dan onverrichter zake huiswaarts te keren, waarbij het Franse leger voortdurend werd bestookt door Russische charges. Tijdens de slag bij Krasny had maarschalk Koetoesov het Franse leger de genadeslag kunnen toebrengen maar hij treuzelde te lang en de Fransen zagen kans de Berezina over te trekken, zij het met enorme verliezen. Nederlandse pontonniers zagen kans om, staande in het ijskoude water, een noodbrug over de Berezina aan te leggen en redden daarmee nog vele levens.

Toen de armzalige restanten van het leger in december 1812 Parijs bereikten waren er van het eens zo trotse leger nog slechts 34.000 manschappen over

De smadelijke terugtocht uit Moskou inspireerde Alexander Petrov (dezelfde die later de Russische opening 1. e4 e5; 2. Pf3 Pf6 op de kaart zou zetten) tot het componeren van het volgende bijzondere probleem:

De zwarte koning is Napoleon. Zojuist heeft hij op b1 Moskou ingenomen. Tsaar Alexander is gevlucht naar h2, de witte dame op h1 is maarschalk Koetoesov en de diagonaal h1-a8 stelt de Berezina voor.

De witte paarden (de kozakken) jagen Napoleon naar h8 (Parijs).

1. Pd2+ Ka2; 2. Pc3+ Ka3; 3. Pdb1+ Kb4; 4. Pa2+ Kb5; 5. Pa3+ Ka6

Conform de geschiedenis kan maarschalk Koetoesov nu met 6. Da8 mat hoogstpersoonlijk de trekker overhalen, maar hij geeft Napoleon de kans de Berezina over te steken.

6. Pb4+ Ka7; 7. Pb5+ Kb8; 8. Pa6+ Kc8; 9. Pa7+ Kd7; 10. Pb8+ Ke7; 11.

Pc8+ Kf8; 12. Pd7+ Kg8; 13. Pe7+ Kh8

Napoleon is teruggekeerd in Parijs. Aan tsaar Alexander de eer om middels een stapje opzij het vonnis te voltrekken.

14. Kg2 mat.

In Rusland is deze studie verplichte leerstof voor iedere scholier!

Op 18 juni 1815 verloor Napoleon de Slag bij Waterloo. Zijn rol was uitgespeeld. Vluchtpogingen naar de Verenigde

Staten van Amerika faalden omdat de Engelsen alle Franse havens hermetisch hadden afgegrensd. Uiteindelijk gaf hij zich in het havenstadje Rochefort over aan de Engelsen, waarbij hij letterlijk zou hebben gezegd "Laat ik mij onderwerpen aan de edelmoedigste van mijn vijanden". Maar dan in het Frans natuurlijk Napoleon werd verbannen naar het ver van Europa gelegen eiland Sint Helena. De laatste zes jaar van zijn leven bracht hij samen met een kleine 30 getrouwen in huisarrest door in Longwood House (nu een museum), gelegen op zes kilometer afstand van de hoofdstad Jamestown. In de jaren die volgden hield Napoleon zich voornamelijk bezig met het dicteren van zijn memoires aan zijn privésecretaris, Emmanuel de las Casas, en het ruzie maken met de Britse consul Sir Hudson Lowe, die het tot grote irritatie van Napoleon categorisch vertikte hem met 'your majesty' aan te spreken.

Napoleon verveelde zich te pletter op het bepaald niet mondaine Sint Helena, en het schaakspel was een van de weinige vormen van vertier. Ergens in 1818 (wanneer precies is niet bekend) speelde hij tegen zijn trouwe generaal Henri-Gratien Bertrand de volgende partij.

Napoleon Bonaparte
Generaal Bertrand

1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. d4 Pxd4; 4. Pxd4 exd4; 5. Lc4 Lc5; 6. c3 De7; 7. O-O De5; 8. f4 dxc3+; 9. Kh1 cxb2;
10. Lxf7+ Kd8; 11. fxe5 bxa1D; 12. Lxg8 Le7; 13. Db3

Nu zou er na 13. Dxe5 niet veel aan de hand zijn. Maar nee

13. a5; 14. Tf8+! Lxf8; 15. Lg5+ Le7; 16. Lxe7+ Kxe7; 17. Df7+ Kd8; 18. Df8 mat.

Napoleon stierf op 5 mei 1821. De officiële doodsoorzaak was maagkanker, maar een grote dosis arsenicum die bij de autopsie in zijn haar werd aangetroffen voedt geruchten dat hij is vergiftigd. Napoleon werd aanvankelijk op Sint

Helena ter aarde besteld maar in 1840 werd zijn lichaam opgegraven en overgebracht naar Parijs, waar het op 15 december 1840 onder grote belangstelling van de Parijse bevolking werd bijgezet in de Dôme des Invalides.

Duck Chess

- by the duckmaster general -

Gezien bij de jeugd met Pasen, maar snel overgenomen door de hardcore schakers van West: Duck Chess. Een schitterend spel! Met eigen tactiek, kampioenschappen en specialisten. Zelfs grootmeesters als Hikaru Nakamura waagden zich eraan. En wie denkt dat goed kunnen schaken voldoende is, komt vaak bedrogen uit.

Op een gewoon schaakbord is een dame op een open lijn gevaarlijk. Een looper kijkt zolang er niets in de weg staat van de ene kant van het bord naar de andere. En als de koning schaak staat, moet daar onmiddellijk iets aan worden gedaan.

Zet er één kleine gele rubberen eend bij en vrijwel al die zekerheden verdwijnen. Ik begrijp eindelijk waarom de stad vol is met winkels waar je badeenden kunt kopen!

Dat is het uitgangspunt van Duck Chess, een schaakvariant die in 2016 werd bedacht door de Engelse schaakliefhebber en clubvoorzitter Tim Paulden. Jarenlang bleef het een betrekkelijk obscuur spelletje. Dat veranderde in 2022, toen internationaal meester Eric Rosen het op zijn stream begon te spelen. Zijn eerste Duck Chess-video werd honderdduizenden keren bekeken. Niet veel later verschenen ook Hikaru Nakamura, Levy Rozman en Anna Cramling met de eend op het bord. Duck Chess was opeens een internethit. Het is eigenlijk verrassend dat het zo lang duurde voordat bij West een uitgebreide sessie Zuidafrikaans Doorgeef werd geduckt.

Het verrassende is dat achter de grap een behoorlijk diep spel schuilgaat. Het bord en de stukken zijn hetzelfde als bij gewoon schaken. Iedere beurt bestaat alleen uit twee delen.

Eerst doe je een normale schaakzet. Daarna moet je de eend verplaatsen naar een ander leeg veld.

De eend is van niemand. Wit en zwart gebruiken dezelfde eend en hij kan niet worden geslagen. Het veld waarop hij staat is simpelweg afgesloten. Een toren, loper of dame kan er niet doorheen en geen enkel stuk kan op het veld van de eend terechtkomen. Alleen een paard kan, zoals over ieder ander stuk, over de eend springen.

Daarmee wordt de eend tegelijk een schild, een deur en soms een wapen. Een dame die de koning aanvalt kan bijvoorbeeld ineens worden uitgeschakeld doordat de eend ertussen wordt gezet. Maar je kunt hem ook achter een vijandelijk stuk plaatsen zodat dat stuk niet meer kan ontsnappen, of tussen een stuk en zijn verdediger zetten. Dat laatste is een van de typische tactische ideeën van Duck Chess: een stuk dat volgens alle normale schaakregels keurig gedekt staat, kan een fractie van een seconde later volledig ongedekt zijn.

Nog vreemder is dat schaak en schaakmat officieel niet bestaan.

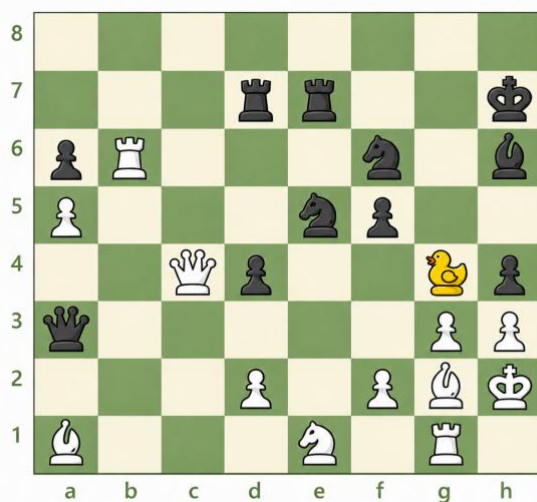
Je wint door de koning daadwerkelijk te slaan. Dat zal de echte voorzitter – die al een tijdje in België zit – verblijden. Een koning mag dus naar een aangevallen veld lopen en hoeft een aanval niet onmiddellijk op te heffen. Dat klinkt suïcidaal, maar na de schaakzet volgt immers nog de eendzet. Daarmee kan de speler de aanval alsnog blokkeren.

Ook rokeren door een aangevallen veld is daardoor toegestaan. Voor een ervaren schaker is dat aanvankelijk buitengewoon verwarrend. Jarenlange reflexen blijken plotseling niet meer te gelden. Een zet die in gewoon schaken volstrekt illegaal zou zijn, kan in Duck Chess de beste zet van de stelling zijn.

Een fraaie demonstratie daarvan kwam in het eerste officiële Chess.com Duck Chess Championship in 2024.

Internationaal meester Eric Rosen, een van de spelers die Duck Chess populair maakte, speelde in de kwartfinale tegen kandidaat-meester Evgeni Miller, zelf geen onbekende in alternatieve schaakvormen: Miller werd in 2019 de eerste wereldkampioen Four Player Chess. Rosen speelde met zwart.

In een scherpe stelling kwam hij met:

1. Na 45...Pe5, eend g4

45...Pe5! en daarna eend-g4!

Voor een gewone schaker ziet het tweede deel van die zet er merkwaardig uit. Rosen zet de eend precies op het veld waar hij zijn paard naartoe wil spelen. Maar dat is juist het idee.

De tegenstander moet na zijn volgende schaakzet de eend namelijk weer van g4 weghalen. Daardoor kan hij de eend niet op g4 laten staan om Rosens dreiging te stoppen. Zodra de eend verdwenen is, staat g4 weer open voor het zwarte paard.

Na 46.De2, eend-a2 volgde: (bedenk zelf de combinatie met eend als wit 46.f3 speelt)

46...Peg4+, eend-h1!

Nu doet de eend iets totaal anders: hij sluit een vluchtveld van de witte koning af.

Wit antwoordde met 47.hxg4, waarna het andere zwarte paard de aanval overnam:

47...Pxxg4+, eend-h3. Wit gaf op. Na bijvoorbeeld 48.Kh1 kan de eend naar f3 en volgt ...Pxf2, waarna de koning geen ontsnappingsroute meer heeft.

Het is een mooi voorbeeld van wat Duck Chess tot een eigen spel maakt. De eend doet niet alleen mee aan de combinatie; Rosen gebruikt hem achtereenvolgens om een toekomstig veld vrij te houden en om vluchtvelden rond de koning af te sluiten.

Later in hetzelfde kampioenschap bleek dat Duck Chess zelfs tactische verschijnselen mogelijk maakt waarvoor het gewone schaakspel eenvoudig geen naam nodig heeft.

Zo kan er een drievoudige aanval op de koning ontstaan.

Omdat één beurt zowel een schaakzet als een eendzet bevat, kan een speler met zijn eerste zet een lijn openen en vervolgens met het verplaatsen van de eend nóg een lijn vrijmaken. In de finale van het kampioenschap van 2024 demonstreerde IM Nhat Minh To zo'n aanval tegen Rosen. Chess.com omschreef het als een triple check — iets wat in normaal schaken onmogelijk is.

Nhat Minh To won de finale met 3-0 en werd daarmee de eerste Chess.com Duck Chess-kampioen.

Een jaar later werd het nog overtuigender. In het kampioenschap van 2025 won hij in de knock-outfase twaalf partijen op rij. Vier matches, alle vier met 3-0 gewonnen. In zowel de winners final als de grand final stond opnieuw Eric Rosen tegenover hem.

Er begint zich daarmee zowaar iets te ontwikkelen wat bij een spel met een rubberen badeend aanvankelijk onwaarschijnlijk klinkt: een echte Duck Chess-specialist.

Ook de traditionele waarde van de schaakstukken verandert.

Vooraf lange-afstandsstukken hebben last van de eend. Een toren kan in het gewone schaakspel een complete open lijn beheersen; één eend is voldoende om die lijn doormidden te hakken. Hetzelfde geldt voor lopers en dames. Paarden hebben dat probleem niet. Ze springen over de eend heen. Dat maakt het paard relatief veel sterker en verklaart waarom aanvallen met paarden zo vaak in Duck Chess-partijen terugkomen. De Rosen–

Miller-partij is daarvan een schoolvoorbeeld: twee paarden kunnen om beurten aanvallen terwijl de eend de ontsnappingsvelden van de koning afsluit.

Ook eindspelen krijgen daardoor een heel ander karakter. Zelfs een koning met slechts een eend kan helpen een vijandelijke koning in een steeds kleiner gebied op te sluiten. Rosen demonstreerde tijdens het kampioenschap van 2024 bijvoorbeeld een eindspel waarin 88.Ka6, eend-b8 de vijandelijke koning dwong naar een veld te lopen waar hij vervolgens kon worden geslagen.

Wie Duck Chess nog niet chaotisch genoeg vindt, kan er ook doorgeefschak van maken. Bij gewoon doorgeefschak of Bughouse, spelen vier spelers in twee teams op twee borden. Wie een vijandelijk stuk slaat, geeft dat stuk door aan zijn partner. Die partner mag het ontvangen stuk vervolgens op een leeg veld van zijn eigen bord plaatsen. Combineer dat met Duck Chess en iedere beurt krijgt nog meer mogelijkheden. Een speler kan bijvoorbeeld een paard van zijn tegenstander slaan en dat aan zijn partner doorgeven. De partner zet het paard vervolgens vlak bij de vijandelijke koning op het bord en plaatst na die zet de eend op de lijn van een belangrijke verdediger.

Daarmee werken drie tactische systemen tegelijk: slaan — doorgeven — blokkeren. Als je doorgeefschak speelt zoals wij bij West, met een oneindig aantal borden, wordt het natuurlijk allemaal nog veel mooier en luidruchtiger. De makkelijkste plaats om met Duck Chess kennis te maken is Chess.com. De variant werd daar in oktober 2022 officieel toegevoegd en heeft inmiddels zelfs een jaarlijks Duck Chess Championship met prijzengeld. En bij West hebben we natuurlijk clubeenden!

Nieuwe Website

– van de webmaster –

Agenda

SEP 3

Jaarvergadering

do - 20:00

SEP 3

ALV

do - 20:00

SEP 6

Dirk Goes Memorial

zo - 11:00

Club live

Contact

Bilderdijkpark 10
1052 SB Amsterdam
info@svaw.nl
jeugd@svaw.nl jeugd
+31683546326 (op clubavonden)
+31407201727 jeugd

Sponsors gezocht

Topsportbeleid verdient ondersteuning. We zoeken vooral merken met rood, groen en schaakaffiniteit.
[Lees verder →](#)

[daclub](#)
[nieuws](#)
[senioren](#)
[toernooien](#)
[jeugd](#)
[mijnclub](#)

Inloggen

24/7 KotNews

René Pijlman wint zomercompetitie
Rob - 6 dagen, 11 uur geleden

Eline is uitgeschakeld bij de Women's Chess Tour bij het rapidschaak
Rob - 1 week, 1 dag geleden

Scorebord

TUSSENSTAND: ProCLUP
Tot nu toe staat iedereen gelijk.

Met de mogelijkheid om je online aan- en af te melden voor de clubavond.

Clubavonden 48 avonden

☐ standaard afgemeld ^

Je doet niet mee tenzij je je hier aanmeldt. Wat je per avond kiest gaat vóór de standaard hierboven.

donderdag 10 september	Clubavond (ronde 1)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 17 september	Clubavond (ronde 2)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 24 september	Clubavond (ronde 3)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 1 oktober	Clubavond (ronde 4)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 8 oktober	Clubavond (ronde 5)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 15 oktober	Clubavond (ronde 6)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 22 oktober	Clubavond (ronde 7)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld
donderdag 29 oktober	Clubavond (ronde 8)	☐	je doet niet mee	standaard afgemeld

Extern

meedoen KNSB ☐ SGA ☐ ^

opgesteld KNSB geen team SGA geen team · 0 wedstrijden

Je bent dit seizoen in geen enkel team opgesteld. Wil je wel meedoen, zeg dat dan hierboven -- dan weet de wedstrijdleader je te vinden.

Beschikbaar als invaller

KNSB ☐ SGA ☐